

שמונה עשרה IN ברכות 17, 18 OR 19

The fact that we still call שמונה עשרה by a name that translates to the number 18 and do not call it תשע עשרה which represents the number of ברכות that it actually contains is surprising. The wonder grows when we consider that according to the following גמרא both the first 18 ברכות and the 19th ברכה were composed in the same era; while רבן גמליאל was the head of the סנהדרין and the סנהדרין was located in יבנה.

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כח' עמוד ב'—תנו רבנן: שמעון הפקולי הסדיר שמונה עשרה ברכות לפני רבן גמליאל על הסדר ביבנה. אמר להם רבן גמליאל לחכמים: כלום יש אדם שיודע לתקן ברכת המינים? עמד שמואל הקטן ותקנה, לשנה אחרת שכחה.

The שמונה עשרה explains why the name remained לבוש תכלת:

אורח חיים סימן קכב'—ואף על פי דתשע עשרה הם, קורין אותן תפלת שמונה עשרה, מפני שמתחלה לא תקנו רק שמונה עשרה ברכות, כי ברכת המינים לא תקנו המאה ועשרים זקנים, ואחר כך בימי רבן גמליאל נתרבו המינים והוסיף לתקן ברכת המינים שיאבדו מהרה וקבעוה בין אלו ברכות התפלה (ברכות דף כח' עמוד ב') אבל השם הראשון שלא היו אלא שמונה עשרה לא זו מפי הבריות וקראוהו תפלת שמונה עשרה.

The statement that השם הראשון שלא היו אלא שמונה עשרה לא זו מפי הבריות confirms that the לבוש תכלת is among those who believe that a prayer consisting of 18 ברכות was well known to the general public before the time of רבן גמליאל.

There may be a much simpler explanation as to why the name שמונה עשרה continued after the composition of the ברכת המינים. In נוסח ארץ ישראל¹, even after the addition of ברכת המינים, the number of ברכות in שמונה עשרה continued to be eighteen. The ברכות of את צמח דוד and בונה ירושלים were combined. Here is one version of that ברכה:

רחם ה' אלוקינו ברחמך הרבים עלינו ועל ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מלכות בית דוד משיחך ועל היכלך ועל מקדשך ועל מעונך ברוך אתה ה' אלוקי דויד בונה ירושלים.²

1. After the destruction of the המקדש two versions of the סידור developed; one in ארץ ישראל and one in בבל. After the Tenth Century, the areas that followed נוסח ארץ ישראל slowly dwindled until it lost all of its adherents.
2. The source for this ברכה is the journal קבץ על יד which publishes material uncovered by scholars from handwritten manuscripts. The article which includes a complete version of שמונה עשרה according to נוסח ארץ ישראל was written by Uri Ehrlich and appears in volume 18 page 18.

That there was a practice to combine the **את צמח דוד** and **בונה ירושלים** can be seen from the following:

תוספתא מסכת ברכות (ליברמן) פרק ג' הלכה כה'—שמונה עשרה ברכות שאמרו חכמים כנגד שמונה עשרה אזכרות שבהבו לה' בני א—לים; כולל של מינים בשל פרושין ושל גרים בשל זקנים ושל דוד בבונה ירושלים; אם אמר אלו לעצמן ואילו לעצמן יצא.

The practice of combining the **את צמח דוד** and **בונה ירושלים** led Ismar Ellbogen to argue in his book *Jewish Liturgy, A Comprehensive History*, that in **נוסח ארץ ישראל**, at first there were only 17 **ברכות** and with the addition of **ברכת המינים**, the number of **ברכות** reached eighteen. He supports his argument with the following **מדרש**:

במדבר רבה (וילנא) פרשה יח', כא'—(הושע יד) כל תשא עון וקה טוב ונשלמה פרים שפתינו; אמרו ישראל רבש"ע בזמן שבית המקדש קיים היינו מקריבים קרבן ומתכפר ועכשיו אין בידינו אלא תפלה, טו"ב **בגמטריא י"ז**, תפלה י"ט ברכות? הוצא משם ברכת המינים שתקנוה ביבנה ואת צמח דוד שתקנו אחריו על שום (תהלים כו) בחנני ה' ונסני.

Ellbogen finds further support in the following **גמרא**:

תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פרק ד דף ה טור א /ה"ג—אמר ר' חונה: אם יאמר לך אדם שבע עשרה אינון אמור לו של מינין כבר קבעו חכמים ביבנה.

Ellbogen further notes that when one checks the **רבי אליעזר הקליר** that **קרובות** composed for reading during **הש"ץ** in **תפלת שחרית** for **פורים**, one finds that **רבי אליעזר הקליר** composed a **קרובה** for every **ברכה** in **עשרה** except for the **ברכה** of **את צמח דוד**. According to Ellbogen, the failure of **רבי אליעזר הקליר** to compose a **קרובה** for the **ברכה** of **את צמח דוד** demonstrates that at the time that **רבי אליעזר הקליר** lived, there was no separate **ברכה** of **את צמח דוד**. Nevertheless, most scholars reject Ellbogen's thesis that at some point there were only 17 **ברכות** because no version of **עשרה** has been found that contained only 17 **ברכות**.

So which **ברכה** is the 19th **ברכה**? Scholars argue that the 19th **ברכה** was **את צמח דוד** and not **ברכת המינים**. The **תוספתא** in **מסכת ברכות** quoted above supports the position that some had the custom to combine the **ברכה** of **ולמלשינים** with **ועל הצדיקים** and that some had the practice of combining **את צמח דוד** as a part of the **ברכה** of **בונה ירושלים**. The **מדרש** quoted above clearly asserts that the **ברכה** of **את צמח דוד** was composed after **נוסח ארץ ישראל**. Certainly for those who lived in areas that initially followed **נוסח ארץ ישראל**, the separate **ברכה** of **את צמח דוד** was the last **ברכה** added to **עשרה**.

בעד רפואה שלמה לתמר מירל בת ריעקל

TRANSLATION OF SOURCES

'תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כח' עמוד ב'-The Rabbis learned: Shimon, the flax dealer, put into order 18 Brachot in the presence of Rabban Gamliel in Yavneh. Rabban Gamliel said to them: is there not someone who knows how to compose the Bracha against the apostates? Samuel, the small one, arose and composed the Bracha. By the year after, the Bracha was forgotten.

'לבוש תכלת אורה חיים סימן קכב'-Although there are 19 Brachot in Shmona Esrei, the prayer is still called Shmona Esrei, because at first it was composed with 18 Brachot. The Bracha concerning the apostates was not composed by the Men of the Great Assembly. Afterwards in the time of Rabban Gamliel, the number of apostates grew significantly. Rabban Gamliel added to Shmona Esrei a Bracha concerning the apostates that the apostates be soon eliminated and they set it among the Brachot of Shmona Esrei. However the prayer's original name, that there were Shmona Esrei Brachot, never left the vocabulary of the people and so they continued to call the prayer, Shmona Esrei (18).

'תוספתא מסכת ברכות (ליברמן) פרק ג' הלכה כה'-The number 18 Brachot was established by the Sages representing the 18 times that G-d's name appears in the Psalm that begins: Havu L'Ashem Bnai Ailim. It is acceptable for one to include the message of the Bracha concerning the apostates with the Bracha concerning the Perushim (Al Hatzadikim) or the Bracha concerning the garim with the Bracha concerning the elders³ and the Bracha concerning the Kingdom of David (Et Tzmach) with the Bracha of Boneh Yerushalayim; if one separated these themes into separate Brachot, he fulfilled his obligation.

'במדבר רבה (וילנא) פרשה יח', כא'-The verse: Kol Tisa Avon V'Kach Tov V'Nishalma Parim Siphaseinu is explained as follows: The Jewish people said to G-d: G-d, when the Temple was functioning, we would bring sacrifices for atonement. Now all we have is prayer. This explanation was given based on the gematria of the word: Tov (17). But Shmona Esrei has 19 Brachot? Deduct from the 19 Brachot the Bracha for the apostates that was composed in Yavneh and the Bracha of V'Es Tzemach Dovid which was composed after that based on the verse in Psalms 26: B'Chononi Hashem V'Nasani (Test me O' Lord and try me).

'תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פרק ד דף ח טור א' ה"ג'-Rav Chuna said: If someone tells you: there are 17 Brachot in Shmona Esrei, tell them that the Sages already composed the Bracha concerning the apostates while still in Yavneh.

3. That is our current practice in the Bracha of Al Hatzadikim.